

DELO

GLASILO KPI ZA SLOVENSKO NARODNO MANJŠINO

TRST - 26. januarja 1991 - Leto XLIII. - Štev. 1 - Petnajstdnevnik - Quindicinale - Abbon. postale - Gruppo II-B/70% - 700 lir

DELO - glasilo KPI za slovensko narodno manjšino - Direktor ALBIN ŠKERK - Ureja uredniški odbor - Odgovarja FERDI ZIDAR - Uredništvo in uprava: Trst, Ulica Capitolina 3, tel. 764872 - 744047 - Dopisništvo v Gorici: Ulica Locchi 2, tel. 0481/84436 - Poštni tekoči račun 14454342 - Letna naročnina 12.000 lir - Stavek ZTT, tisk Edigraf, Ul. dei Montecchi 6

VOJNA V ZALIVU

Ustavimo vojni stroj, preden bo prepozno!

Ta vojna je norost, saj bodo njene posledice kvarne, ne glede na to, ali bo (saj bo!) bogati Zahod zmagal in prisilil trmastega Saddama Husseina, da zapusti Kuvajt. Posledice predvsem v arabskem svetu in na Bližnjem vzhodu sploh, če ne bo prišlo do zahtevane a odklonjene mednarodne konference o palestinski državi.

Val neupravičene solidarnosti med obupanimi (lačnimi in raztrganimi) množicami arabskega sveta, ki ga je bil deležen iraški diktator je najboljši pokazatelj destabilizacijskih procesov, ki se ne bodo polegali še veliko let in s katerimi bomo morali voditi račune v veliko večji meri kot pa zgolj s poravnavanjem stroškov zalivske vojne pustolovščine.

Zato je povsem upravičen pacifistični val, ki je zajel ljudi širom sveta, začeni s Združenimi državami Amerike. Mladina kriči, da noče prelivanja krvi za nafto. Proti pacifistom se zaganjajo desni in levi malomeščani, ki so se včeraj prisegali na Ghandijevska načela nenasilja.

Vendar se ob pacifističnem valu vsiljuje nekaj misli.

Pacifizem ni jalov protest, kot misli Maurizio Ferrara in Flores d'Arcas, pač pa načelo, ki je v samem temelju italijanske demokratične ustave, saj ta svečano proglašuje odpoved vojni kot sredstvu razreševanja mednarodnih sporov.

Še več, italijanska ustava jasno in nedvoumno proglašuje, da sme njena vojska delovati zgolj obrambno ("obramba domovine je sveta dolžnost državljanov") in vstopati v mednarodna zavezništva samo na enakopravni ravni (cl.11.). Vsakomur je jasno, da v Perzijskem zalivu poveljujejo amerikanci, italijanski častniki in vojaki pa samo ubogajo.

Najvišja moralna oblast na italijanskem ozemlju je vsekakor katoliška cerkev, ki je preko papeža poudarila, da je "vojna pustolovščina brez povratka". Skrajno licemerstvo

pa si je privoščila KD, ki je prelepila italijanska mesta s tem geslom prav tistega dne, ko je njena vlada sklenila sodelovati v napadu na Irak.

Toda najbolj vroči zagovorniki vojne so tudi tokrat bili socialisti. Najbrž ne zaradi prirojenega interventizma, pač pa zato, ker je marsikomu med njimi odleglo ob spoznanju, da bo pozornost koncentrirana na dogodke v Zalivu in bo javno mnenje pozabilo na upor proti korumpirani tiraniji Siada Barreja v Somaliji, kjer so socialistični ministri na debelo razsipavali italijansko gospodarsko pomoč za stotine milijard.

Konec koncev je tudi demokristjanom (kljub moralnemu mačku zaradi zadržanja Cerkev) prav prišlo, da javnost pozabi na "Gladio", poskus državnega udara "Solo" iz leta 1964 in "primer Cossiga". Še več, med vojno — so glasno pudarjali — ni mogoče misliti na vladno krizo ali kaj podobnega. Skratka: blagoslovljena bodi, ker si prinesla politično stabilnost in zraven še militarizacijo italijanske družbe.

KPI je na vse to reagirala dovolj jasno in tudi odločno. Upati je, da je premoščen avgustovski spodrsnjaj, ko so komunistični parlamentarci (razen skupine disidentov, med njimi podpisani) z dobrohotnim vzdržanjem omogočili odpravo italijanske mornarice in letalstva v Perzijski zaliv.

Seveda je resolucija z dne 15. januarja plod kompromisa med različnimi "dušami" KPI. Reformistična struja se je odpovedala zahtevani podpori vladnemu sklepu o sodelovanju v vojni (kar so pa storili nekateri neodvisni levčarji, ki soglašajo s temi stališči), komunistična levica pa se je morala odpovedati zahtevi o obstrukciji, ki bi paralizirala parlament in za nekaj dni odložila napad.

Pozneje se je začelo hkrati tudi glede zahteve, naj Italija umakne svoje vojake iz Zaliva. Znano je, da so nekateri kongresi z večino

glasov to zahtevo zavrnili, čeprav je bila prisotna v prvem dokumentu direktorije KPI. Tako mnogi sedaj govorijo samo o prekinitvi ognja, ne pa o umiku.

Kakorkoli že, tudi kongres KPI konec meseca ne bo mogel mimo vojne.

Nesporno je, da zahtevamo umik Iraka iz Kuvajta, tudi v interesu pravic palestinskega naroda. Če bi Saddamu Husseinu dovolili, da obdrži tudi en sam milimeter ozemlja, pridobljenega z okupacijo, bi dali Izraelu "alibi", s katerim bi se upiral vrniti zasedeno Cisjordanijo, Gazo in Golan.

Prav tako nesporno je, da zahtevamo mednarodno konferenco o problemih Bližnjega vzhoda, začeni s pravico Palestincev do lastne države.

Podpiramo OZN in njeno mirovno vlogo, vendar mislimo, da bi se morala tudi OZN demokratizirati in postati zares "svetovna vlada". To pa je mogoče samo, če je nosilec te pravice generalna skupščina enakopravnih držav, ne pa varnostni svet, v katerem vedrjo svetovne velesile. Konkretno bi to pomenilo, kot pomeni danes, da vsiljujejo mednarodno zakonitost prav tiste velesile, ki so se v svoji zgodovini pregrešile in to ne prvič, pa naj bodo ZDA v Mehiki, Nikaragvi, Vietnamu, Santu Domingu, Grenadi, ali Francija in Velika Britanija v Suez, ali SZ na Madžarskem, Češkoslovaškem, Afganistanu in Priobaltiki.

Skrajni čas je, da svetovna javnost vsili OZN ustanovitev tiste mednarodne mirovne sile, ki jo predvideva njen neuresničen statut.

Svet zahteva mir. Diplomatska pot reševanja sporov je daljša in bolj zapletena, toda prinaša tudi trajne sadove. Vojna pa stvari samo zapleta.

Zato je prav, da smo to izpovedali povsod, kjer je bilo potrebno, od parlamenta do naših šol in ulic.

STOJAN SPETIČ

Politični položaj v občini Devin-Nabrežina

Prve dni tega meseca je upravna večina (oziroma njena senca) v devinsko-nabrežinski občini odobrila konvencijo za urbanistični razvoj Sesslanskega zaliva. Občinski možje so o konvenciji razpravljali več kot mesec dni. Komunistična partija je kot znano ostro kritizirala predstavljeni dokument, ker listina sploh ne štiti interesov domačega prebivalstva ter odpira pot morebitnemu neurtističnemu izkoriščanju Sesslanskega zaliva. Podobno stališče je do konvencije zavzel zeleni Sgambati. Upravna večina pa je brez vsakega dialoga in demokratičnega sodelovanja z opozicijo forsirala dokument. Ves čas razprave pa je prihajalo do mestoma zelo ostrega obračunavanja med silami večine. Predstavniki SSK, KD in PSI so se bolj ali manj ostro medsebojno blatili. Prepričani pa se je polegel v trenutku, ko je bilo treba glasovati za konvencijo. Takrat so bili složni kot Sadamove divizije.

Takoj po odobritvi konvencije pa je demokratični župan Locchi odstopil in s tem tudi formalno odprl upravno krizo. Kot znano, se je zavezništvo med KD, SSK ter PSI zrahljalo, ko je Locchi poslal notranjemu ministru Scottiju pismo, v katerem je v bistvu zahteval uvedbo enojezičnih osebnih izkaznic v devinsko-nabrežinski občini. Locchi je pred odstopom prebral ministrov odgovor, v katerem Scotti med vrsticami daje jasno razumeti, da bi bilo za uvedbo enojezičnih osebnih izkaznic vredno poskrbeti z zakonom Maccanico. Pri tem pa je naravnost osupljivo zadržanje Slovenske skupnosti, ki je v občinskem svetu izrazila svoje zadovoljstvo, da Scotti ni ugodil Locchijevi prošnji. Podobno je bilo stališče obsojenca, ki so mu sporočili, da ga danes ne bodo ustrelili, ampak da ga bodo jutri obesili. SSK s takim vedenjem hoče pač prikriti dejstvo, da je odločilno pripomogla k Locchijevi izvolitvi.

Obenem pa ne moremo mimo zadržanja devinsko-nabrežinskih socialistov, ki še zmeraj vztrajajo pri objektivno neperspektivnem zavezništvu s krščansko demokracijo. Med debato o konvenciji je bilo očitno, da se KD igra s socialisti kot mačka z miško. Caldi in tovariši v vpregi s KD ne morejo odigrati tiste vloge, ki bi jim pripadala, spričo njihove volilne teže.

Razpleti v devinsko-nabrežinski občini so jasen dokaz, da Slovenci, kjer komunistov (in v bodoče levih demokratov) ni na oblasti, krepko nastradajo. Ni slučaj, da smo Slovenci, kjer so na oblasti leve koalicijske, dejavno ščitene od samih občinskih uprav v okviru njihovih pristojnosti. Tam pa, kjer pustimo demokristjanom, da pridejo do oblasti, Slovenci izgubljam položaje, čeprav nekateri posamezniki in skupine od sodelovanja s KD kratkotrajno lahko imajo tudi nekaj dobička.

Komunisti smo že pred volitvami jasno povedali, da bi morala devinsko-nabrežinsko občino upravljati koalicijska, ki bi jo sestavljali SSK, PSI, Zeleni ter seveda KPI. Žal druge stranke so raje iskale negotove in za Slovence nevarne bližnjice, ki pa jih očitno niso pripeljale ravno daleč. Naš predlog ni izgubil svoje veljave. Nasprotno, čas je pokazal na pravilnost rešitve, ki smo jo mi nazkazali.

Razmislek, kako bomo organizirali DSL

KPI pretvarjamo v Demokratično stranko levece, ker so se, na kratko, časi spremenili in zahtevajo svoje novosti, oziroma spremembe. Pravzaprav bomo s predlogi, ki jih vsebuje t.i. Occhettova resolucija, po eni strani začeli nekaj novega po drugi pa bomo formalizirali določene spremembe, ki so vsebinsko prisotne v naši politiki že dalj časa. O tem je bilo v tem letu in bo na tem kongresu in naprej še veliko govora. Nas vse seveda pobjže zanima tudi, kako bo nova stranka organizirana, saj ne bo smela biti to le stranka politične večine, marveč bo potrebno izdelati pravila, da bodo zajamčene vse politične komponente, ki bodo tvorile DSL. In tudi o tem je razprava v teku.

Neposredno pa nas v tem spisu zanima razmislek o tem, kako bomo organizirali DSL v naši deželi oziroma v treh pokrajinah (TS, GO, Videm), kjer živimo Slovenci, ki smo bili ustanovitelji in sestavni del KPI ter bomo vlogo odigrali tudi za DSL. Zanima nas zato naš položaj v novi stranki, ki jo sooblikujemo, saj bo imela med drugim DSL v FJK najbrž avtonomni deželni okvir prav zaradi naše prisotnosti (podobno kot v drugih deželah) Slovenci smo bili in smo v KPI subjekt ter seveda vedno ponosni, da je to po narodnosti mešana stranka in da je kot taka verodostojen odraz narodno mešane družbe v deželi. Za nas vse, je namreč v teh krajih sožitje

življenjska nuja, vsak dan smo postavljeni pred izziv, kako naj bo družba v tržaški, goriški in videmski pokrajini organizirana, da bosta v njej živeli svobodni slovenska in italijanska narodnost, ki skupaj tukajšnje družbo sestavljata. Kako graditi in uveljavljati sožitje, je osnovna angažiranost za vse nas in preizkus, ki smo mu vsak dan podvrženi. Med drugim najbrž tudi ob idealnim globalnem priznanju naših pravic nam ne bodo stvari rešene enkrat za vselej ali zagotovljene avtomatično, saj je družba nekaj dinamičnega in se v njej stvari spreminjajo ter prepletajo tudi na narodnostnem področju. Zato je za nas pravo sožitje, tisto z medsebojnim priznavanjem in spoštovanjem, vrednota, ki jo moramo trajno gojiti na različnih nivojih, tudi na strankarsko-političnem. Pri nas naprednost ni v ločevanju (ali izolaciji), marveč v vsakdanjem ustvarjanju in oblikovanju skupnega življenja, ki bo tembolj uspešno, čimbolj svobodno bo lahko vsak človek to, kar v resnici je in želi biti.

Če velja to za družbo nasploh, potem mora veljati tudi za politične stranke, če želijo biti resnični in uspešni zastopniki tukajšnje družbe, njenih pozitivnih interesov in teženj.

KPI taka stranka tudi je in je v svoji zgodovini v naših krajih uspešno opravila in opravlja opisano nalogo in vlogo. Seveda, vse ni šlo

brez napak in pomanjkljivosti, a vendar je tudi iz narodnostnega vidika obračun še kako pozitiven in ni slučaj, če je naša stranka med Slovenci krepko najmočnejša politična sila.

Danes pa lahko storimo še eno potezo, da bomo uspešneje odgovarjali potrebam in razmeram novega časa. Slovensko subjektivnost in avtonomijo, ki smo ju gojili in utrjevali v KPI, moramo sedaj še bolj formalizirati znotraj novih organizacijskih oblik stranke, ki se bodo oblikovale od Riminija dalje in ki gredo v smeri regionalizacije in tematske razčlenjenosti.

Slovenska komponenta KPI oziroma Demokratične stranke levece mora natančneje opredeliti in formalno potrditi svojo avtonomijo seveda zaradi vsebine, a tudi, da se navzven vidi, da je naša stranka, ki je sicer ena in ista, vendar sestavljena na narodnostni ravni iz italijanske in slovenske komponente, ali drugače povedano, da je slovenska komponenta njen avtonomen sestavni del.

Po mojem naj bi zato Slovenci v KPI oz. DSL:

a) izbrali vodilni slovenski organ (sedaj Slovenska komisija) samostojno na svoji skupščini (ali drugače) na deželni in pokrajinskih nivojih;

b) slovenski komponenti, ki ima seveda od vedno svoje predstavnike v vodstvenih organih, naj bi bila odslej že po statutu zagotov-

ljena ustrezna minimalna kvota v vodstvenih telesih (vse do Centralnega komiteja oz. Vsedravnega sveta);

c) samostojnost in seveda responsabilizacija slovenske komponente naj bi bila potrjena tudi s tem, da bi ona samostojno izbirala in dooločala tovariše za predvidena mesta v vodstvenih telesih.

č) podobna pravila bi morala veljati tudi za sestavo volilnih list, oziroma kandidatur;

d) preiskusiti bi veljalo možnost, da bi posameznik ali skupina lahko pristopili k tako organizirani slovenski komponenti ali sekciji, ne da bi to pomenilo tudi avtomatsko vključitev v celotno DSL. Možnost izključnega pristopa h komponenti je demokratična opcija, ki mora biti moderna stranka sposobna na tem in drugih področjih.

Z opisanimi organizacijskimi okviri, ki bi jih bilo vredno — po mojem seveda — poglobiti in boljše opredeliti, bi na sodoben način zadostili dveh osnovnim kulturnopolitičnim potrebam: — da smo v skupni stranki z italijanskimi tovariši angažirani v skupnem političnem delu, prizadevanjih in razmišljanjih;

— da smo Slovenci v DSL za svoje potrebe tudi formalno samostojen subjekt, ki je kot tak zavesten sestavni del skupne stranke.

MILOŠ BUDIN

IZ RAZPRAVE NA POKRAJINSKEM KONGRESU

Jelka Gerbec: v Italiji in v naši deželi potrebna komunistična sila, ki naj jo sestavljajo Slovenci in Italijani

Smo tu, da razpravljamo o bodočnosti naše partije in to v izredno napetem položaju zaradi dogodkov v Perzijskem zalivu, ko preti nevarnost, da se po iraškem bombardiranju Izraela in po napadu na Irak iz Turčije; vojna čedalje razširi. O tej zadevi se je sicer na našem kongresu že mnogo govorilo. Gre za pustolovščino, ki je zelo nevarna za ves svet in ki je zelo nevarna za Italijo. Italija je namreč relativno blizu vojnega žarišča, je močno stisnjena v obroč vojaškega stroja in to pod poveljstvom Združenih držav Amerike, ki odločajo tudi zanjo.

Zadeva ne bo kratka, kakor so nekateri mislili, zato se moramo pripraviti na trajno mobilizacijo, ki se ne bo mogla zaključiti v kratkem času. Pripraviti se moramo namreč na daljši rok prizadevanja in se predstaviti kot sila, ki je na čelu dogodkom in ki se postavlja, da bi spremenila položaj. Pred nami stoji namreč velika odgovornost in sicer: potegovati se bomo morali skrajno, da bi iztrgali Italijo iz obroča, v katerem ga je spravila pustolovska politika vlade in vladne večine, ki je očitno podrejena ZDA.

Sedanji položaj in naloge, s katerimi se bomo morali spopasti, nas morajo opozoriti na dejstvo, da je silno potrebno dobro premisliti o tem, kakšna mora biti danes naša vloga ter da je za bodočnost Italije in za usode vsega sveta silno potrebna naša, komunistična sila.

Komunistična stranka je potrebna v boju za mir, zato da se vrnejo domov naši kontingenti iz perzijskega zaliva, zato da se neha oborožen spopad in zato da se boj proti Sadamu Huseinu vodi naprej z okrepljeno embargo in z izolacijo, ter z diplomatskim pogajanjem, z dialogom.

Komunistična stranka je potrebna tudi zaradi drugih vprašanj in dogodkov, ki se vrstijo pri nas in drugje po svetu.

Pri nas je na dnevnem redu zadeva "Gladio" in podtalno delovanje pripadnikov tajnih služb, ki so se izneverili. Okrog tega vprašanja so odgovornosti KD in njenih predstavnikov, ki krijejo najvišja mesta v državi, izredno velike.

Pred nami je vprašanje pravic državljanov, ki so zelo ogrožene, institucionalnih reform, ki jih je treba uresničiti. Potrebno bo pridobiti nove postojanke in višje stopnje demokracije.

■ Jelka Gerbec

Napeti bo treba vse sile, da premostimo kapitalistični sistem, ki je poglubil razliko med razredi, povzročil velike nepravilnosti in diskriminacije.

Na mednarodnem prizorišču se nam postavlja nujnost, da odigramo tudi mi važno vlogo za odstranitev nepravilnosti, ki tarejo ljudstva. Potrebno je močno prizadevanje za zgraditev socialistične družbe in to v demokraciji.

Nelahko je vprašanje v državah vzhoda, kjer preti nevarnost, da se razvijejo nacionalistična gibanja in da se reorganizirajo reakcionarne sile, ki bi utegnile izjaloviti, kar so ljudstva dosegla, kljub totalitarnim režimom. Vendar si ne moremo predstavljati, da bi se mogla ta vprašanja rešiti in da bi se moglo osporavati pot reakciji s tanki in vojaškimi padalci.

Zavedati se moramo torej da stojijo pred nami zelo resne, številne in zapletene naloge. Komunisti se moramo postaviti na delo brez oklevanja in pripraviti se moramo na žrtvovanje.

Pri tem moramo misliti tudi na sodelovanje z drugimi, seveda. Vendar ne tako, da bi jih privezali na novo demokratično stranko levice, kakor hoče Occhetto. To ni najboljša ideja. Taka izbira bo večino, ki se opredeljuje za demokratično stranko levice, prisilila, da se odpravi marsičemu, dočim, istočasno pa bo omejevala avtonomijo drugih. Occhettovi pripadniki trdijo namreč, da bo v bodoče odločala večina.

Zato, ko se bo okrog enega ali drugega vprašanja storila, na primer večina bivših pripadnikov komunistične stranke, bodo ostali drugi, ki se ne bodo strinjali s sprejetimi sklepi, ostali vpleteni v voljo, ki ne bo njihova. Če pa bo zmagala večina, ki jo bodo sestavljali drugi, se bodo morali bivši komunisti odpovedati svojim prepričanjem.

Zato bi bilo pravilnejše, da bi se drugim pustilo polno politično, kulturno in organizacijsko avtonomijo in da bi se poiskalo z njimi druge oblike sodelovanja glede na številna vprašanja, na katere gledamo enotno, za izhodišče katerih imamo podobne predloge.

To bi dopustilo politično, kulturno in organizacijsko avtonomijo tudi nam in bi nam dalo možnost, da posežemo tudi za rešitev onih vprašanj, okrog katerih pripadniki komunističnega izvora ne bi našli soglasja z drugimi.

Tembolj se postavlja vprašanje pristopa drugih v demokratično stranko levice, kakor predlaga večina, če mislimo da ta nova stranka še nima jasnih in izdelanih vsebin. To je pa zelo važna stvar in se sprašujemo kam misli večina. Kako se bodo postavile stvari? Kakšne bodo te vsebine? Čemu se bo odpovedala nova stranka, ki ne bo več komunistična? In še: kakšni bodo odnosi z onim delom partije, ki hoče ostati komunistični? Ni dovolj da nam rečejo: v novi stranki je mesta za vse. Ni mogoče podpisovati prazne menice.

V tem trenutku imamo neko večino, ki izhaja iz komunističnih vrst in ki gradi novo stranko, ki ne bo več komunistična, ki ima namen se odpovedati tej identiteti. Na drugi strani imamo neko manjšino, ki se pa čuti in je dosledno komunistična in ki hoče ostati komunistična. Kako se bo moglo nadaljevati pot skupaj?

Mi, ki pripadamo resoluciji za zopetno ustanovitev komunistične stranke pravimo, da je treba spoštovati politične manjšine v notranjosti stranke, da manjšine morajo imeti enako dostojanstvo, da morajo imeti možnost, da izpričajo svoja hotenja. Pravimo, da manjšine v notranjosti stranke morajo imeti politično, kulturno in organizacijsko avtonomijo, ter možnost raziskovanja in kretanja v avtonomiji. Manjšine ne smejo biti potisnjene na opozicijo. Imeti morajo pravico

do izražanja in kar izpričajo, je treba upoštevati.

Toda v demokratični stranki levice kakšno mesto naj bi imele? V tej stranki, se bo premostil demokratični centralizem? Kakšna naj bi bila ta nova pravila, o katerih je govora, če istočasno se trdi, da bomo morale ostati manjšine podrejene večini, češ je tako v vseh demokracijah?

Resolucija večine ne daje manjšinam zadostnih jamstev. Tudi v posegih pripadnikov večine v teku razprave v zadnjih časih ni opaziti teh jamstev. Pravila, ki naj bi jih urejal demokratični centralizem pa ne morejo nikakor priti v poštev v stranki, v katero naj bi pristopili različni idejni tokovi. Zato bi jih ne mogli sprejeti.

Ni dopustno, da se zahteva, naj dajo le manjšine svoj doprinos in naj sodelujejo. Ni sprejemljivo, da mora večina "odigrati svojo vlogo večine", manjšina pa da mora ostati podrejena.

V danih razmerah manjšina hoče vršiti svojo vlogo kot komunistična sila, živo prisotna, gibčna, učinkovita. Noče vršiti obrobni, podrejenih vlog, noče mrtvila.

Manjšini je treba zagamčiti pogoje, da bi mogla živeti in delovati v sodelovanju z ostalo skupino, ki izhaja iz komunističnih vrst (in ki tvori večino) v primerni organizirani obliki, ki naj ji nudi samostojnost misli in gibanja, in ki naj dopušča skupen nastop okrog vprašanj, za rešitev katerih je soglasje in enotnost. Zato predlagamo federativni pakt. Ta predlog je sprejemljiv, logičen, racionalen, možen in uresničljiv. Ne vem zakaj ga večina tako trmasto odklanja, ne vem česa se boji. V tem položaju je najboljša rešitev, saj dopušča da bi skupno koordinirali delo, vsak v lastni samostojnosti, v spoštovanju identitete drug drugega, obenem v pluralističnem idejnem izražanju. Kdor hoče ostati komunist, ostane komunist; kdor noče biti še naprej komunist, in se proglasa za reformatorja, za liberaldemokrata in podobno, ostaja pri svojem. Vendar bi se moglo sodelovati skupaj glede na nešteto vprašanj.

S tako rešitvijo, bi mogli pritegniti tudi tiste v aktivno delo tiste tovariše, ki so se oddaljili, ker se ne strinjajo z Occhettovimi tezami.

Važno vprašanje je še, kakšno mesto bi mogle imeti slovenska manjši-

na in druge etnične skupine v novi stranki. Vprašanje je zelo prisotno v naši deželi, ker tu živijo in se udejstvujejo slovenska narodna manjšina, etnična furlanska manjšina in še druge manjšine.

V resoluciji za zopetno ustanovitev komunistične stranke, vprašanje etničnih in jezikovnih manjšin je našlo dostojno mesto, saj se trdi, da je treba voditi učinkovitejši boj za "regionalistično in avtonomistično državo ter zagamčiti polno spoštovanje pravic in identitete etničnih in jezikovnih manjšin."

V Occhettovi resoluciji jezikovne in narodnostne manjšine niso dobile mesta. Kako se bo izpeljalo to vprašanje v novi stranki? Marbo ostalo še vedno načelno vprašanje ali se bo stranka odpovedala tem načelom? Okrog teh vprašanj je menda že opaziti zmanjšanje pozornosti v partiji v zadnjem letu. Parlamentarni boj za globalni zakon zgleda da ga tovariš Spetič vodi skoraj sam, brez celotne in trdne podpore partije. Že je slišati med razpravo, ki teče v naših vrstah, trditve, češ je parlamentarni boj nesmiseln, saj so zadostni ustavni členi za zaščito slovenske manjšine. Že nekaj let čakamo na razpravo z vsedravnim tajništvom partije glede na to vprašanje, zato, da bi zagamčili širšo podporo parlamentarnemu boju in močnejši vsedravnim nastop izven parlamenta in to v okviru prizadevanja za obrambo pravic državljanov, te velike demokratične bitke, ki jo vodimo v Italiji.

Boju za slovenske pravice se komunisti ne smejo odpovedati. Prizadevati se moramo obenem, da bi našli Slovenci primerne oblike samostojnega nastopa v notranjosti partije. Pri tem odvrčamo zamisel ustanovitve etnične stranke komunističnega izvora, ki jo nekateri predlagajo, po vsej verjetnosti, da ne bi imeli več opravka s "sintarjenjem" Slovencev!

Slovenci morajo še naprej najti mesto v vseh partijskih organih in v izvoljenih svetih. Komunisti se ne smejo razdeliti na dve različni organizaciji po narodni pripadnosti! V Italiji, v naši deželi je potrebna komunistična sila, ki naj jo sestavljajo Slovenci in Italijani za rešitev velikih odprtih vprašanj tudi specifično za rešitev slovenskega vprašanja. To vprašanje mora vselej ostati vprašanje vseh slovenskih in italijanskih komunistov, ker spada v demokratično napredovanje!

JELKA GERBEC

IZ RAZPRAVE NA POKRAJINSKEM KONGRESU

Edvin Švab: prenovitev moramo graditi z utrjevanjem na levi

Danes igramo naše karte vedoče že vnaprej, kdo bo nabral več, ali celo kdo je že doslej nabral več in kdo manj.

Zato ne bom prešteval asov, ki jih imamo vsak nekaj. Sem delegat sekcije Dolina, ki pokriva občino Dolina.

Prihajam torej iz kraja in družbe, ki je zadnja desetletja živo delovala v duhu vrednot miru, sožitja

■ Edvin Švab

in dela in jih uveljavljala doma in v republiki. Moj poseg bo zato kratek. Ne nameravam namreč obravnavati vprašanj kot so ime, simbol, program nove stranke, pač pa želim izreči nekaj pripomb.

Občina Dolina in njen politični, družbeni, proizvodni, krajski, narodnostni prostor, prostor odprtih meja, brez vsakršnih pregrad in zidov je neke vrste laboratorij, je dragocen preizkusni kamen za preverjanje mnogih stvari. V prvi vrsti gre za preverjanje naše politike, na nivoju pokrajine, dežele in države, na oblastvenih mestih torej, kjer smo mi in naša stranka še izključeni.

Evo, osebno sem ugotovil nekakšno nezanimanje stranke in včasih celo nekakšno preračunano ravnodušnost (posizione di comodo) do stvarnosti, ki je in bi morala biti naša trdna oporna in startna točka.

Da zgoraj povedano odgovarja resnici, lahko ugotovimo ob dejstvu, da v federalnem komiteju ni nikogar iz naših krajev kljub temu, da beleži partija v Dolini 300 vpisanih in da nosi soodgo-

vornost za upravljanje občine. Pripominjam, da osebno ne želim postati član komiteja

SLOVENCIM IN NJIHOVE PRAVICE

Naša partija prejema večino slovenskih glasov. Partija je vedno podpirala pričakovanja in upravičene zahteve Slovencev. Toda naša zavzetost ne bo smela biti nikdar v sorazmerju s prejetimi glasovi, kar pomeni za več glasov več podpore in obratno.

Tajnik Occhetto ima prav v tolikih stvareh, vendar greši, ko noče izkazati pozornosti in zavzetosti za pravilno rešitev pravic Slovencev. Izrekam zato priporočilo vsedravnemu kongresu, v prvi vrsti komunistom, vsem demokratičnim občanom levice in organom prenovljene stranke.

Prenovitve ne pojmujem kot nekakšno zunanje in notranje prebarvanje, kakor izredni vzdrževalni poseg na zunanji podobi, na podobi stranke, zato da lahko še naprej plava na površju. Prenovitve moramo razumeti in gra-

■ Otvoritev pokrajinskega kongresa

diti z utrjevanjem sveta na levi, z utrjevanjem napredka, enakopravnosti, solidarnosti itd.

Če primerjam komunistično partijo z vozilom ali kompozicijo na tračnicah, vidim v stranki demokratične levice povsem drugačno kompozicijo, različen instrument, spremenjeno moč gibanja, borbe ter vse to zelo razgi-

bano, elastično, usposobljeno, da poseže na vseh ravneh družbe in vesolja.

Zato, da lahko to dosežemo nam je potrebna prenovitev v vodstvih, v parterju, na trgih.

Srečno, velikanski srečno stari in novi, upam, da zares prenovljeni, stranki demokratične levice.

EDVIN ŠVAB

IZ RAZPRAVE NA POKRAJINSKEM KONGRESU

Stojan Spetič: čakamo na odgovor o pogojih skupnega dela

Sem med senatorji, ki so konec avgusta kršili disciplino in proti navodilom vodstva KPI glasovali proti prisotnosti italijanskih vojnih ladij in letal v Perzijskem zalivu.

Če bi tega ne storili tedaj, bi najbrž danes težje opravičili naše nasprotovanje vojni. In vedite, da tudi to ni bilo lahko doseči. Mi smo ob izbruhu vojne predlagali obstrukcijo v parlamentu, a jo je večina tovarišev zavrnila.

Odnos do te vojne je v bistvu del širšega vprašanja o odnosu med bogatim severom in lačnim jugom planeta, torej revolucionarnih sprememb v mednarodnem ekonomskem sistemu in načinu proizvodnje in trošenja dobrin. Mnogi namreč mislijo, po padcu berlinskega zidu in vzhodnih režimov, da je v svetu zmagal kapitalizem, ki nosi demokracijo in blagostanje. Toda kapitalizem ima svojo globalno sliko: je preobilje pri nas, toda pogoj tega preobilja sta lakota in obup tretjega sveta. Vse to je kapitalizem. Berlinguer je revolucionarni naboj trenutka razumel, ko je govoril o varčnosti.

To sem omenil zato, da bi nam bilo jasno, kako se tu ne pripravimo o simbolih, pač pa o vsebini političnih izbir te stranke, ki se je v zadnjem letu krepko pomaknila na desno.

Vprašati se moramo o razlogih, zaradi katerih moramo ostati skupaj. Jaz mislim, da so to skupna načela, ideali, strategija, cilji. O drugorazrednih vprašanjih se lahko svobodno razlikujemo, vendar morajo biti skupni vsaj temelji.

Glede idealov in ciljev pa mislim, da moramo ponovno opredeliti pojem socializma kot razširitev procesa osvoboditve in gospodarske demokracije tudi v luči

■ Stojan Spetič

propada državno—birokratskih režimov na Vzhodu.

Več svobode pomeni uresničiti Marksovo vizijo o odmiranju države in družbenem upravljanju procesov oblikovanja novega znanja.

Ko govorimo o demokraciji, mislimo na množično udeležbo ljudi, ne pa elitno kvazidemokracijo, ki jo manipulirajo občila ali pa predlogi o volilnih reformah za močno oblast.

Pred letom dni je bila zelo modna beseda "kontaminacije", čemur bi se po naše reklo okužba, zato je nisem nikoli maral. Tovariši, ki podpirajo Occhetto, so govorili o nujnosti medsebojne okužbe z idejami drugih, a so si takoj nadeli plinske maske, da bi se ne okužili s predlogi komunistične levece.

Bral sem celo spis vodilne osebnosti, ki je zadrževala, da je KPI prispevala k temu, da je Trst konzervativno, zaprto mračnjško mesto. Zadrževanje komunistov pa je merila po tem, če je Occhettova resolucija prejela odsto-

tek več ali manj. Taka razmišljanja se mi zdijo neresna.

Prav zaradi problemov, ki so nastali v zadnjem delu kongresne razprave, je skupina senatorjev izoblikovala predlog o federativni stranki, ki naj bi jamčila pluralizem istovetnosti, kolektivnega iskanja (v Gramscijevem smislu) in dela v civilni družbi glede na specifične družbene povezanosti. Mi mislimo, da je to prispevek k "reformi politike", ki je doslej bila zgolj politika vrhov.

Sedaj čakamo odgovor večine, ne pa, da nam zaloputneje vrste v obraz z enačenjem "federalizem—razkol". Konec koncev je prvi govoril o federalistični ureditvi nove stranke prav Occhetto na skupščini zelenih, ko pa so slednji odbili sodelovanje v stranki, je nanj povsem pozabil.

Sploh mi mora nekdo pojasniti, zakaj je tovariš Willer Bordon lahko radikalec, celo član vodstva te stranke in obenem voditelj KPI, jaz pa bi ne smel ostati komunist? Kje je tu razkolništvo?

Večina naj nam pove, ali noče biti okužena z idejami prenove komunizma ali pa če z relativno večino glasov to preperečiti. V tem primeru nas ne morete prisiliti k pasivni pokorščini.

Ko sem bil še mlad študent sem pretresen prebral Kostlerjevo knjigo "Noč opoldne", ki opisuje tragedijo ruskega komunista, disidenta, ki ga prisilijo, da se zavestno odpove svojim kritičnim idejam, obstojanstvu in celo življenju "v imenu višjih interesov države in partije".

Kaj pa danes? Mar kdo zahteva kaj takega od nas? Upam, da ne, ker bi taka zahteva bila zgolj odmev neke gnile preteklosti. Mi pa želimo sprejeti izziv bodočnosti in nadaljevati z iskanjem obzorja miru in pravičnosti, ki ga bomo še naprej imenovali komunizem.

VOJNA V ZALIVU

Vojna v neposrednem (izkrivljenem) prenosu

Blitzkrieg — tudi ta izraz je bil že uporabljen v mrzličnem poročanju o vojni. Kdor ga je prvi uporabil ni bil ravno posnemanja vreden in tudi njegov uspeh je bil vse prej kot popoln. Pa vendar, ta obljuba, to upanje je potegnilo v vojno pol sveta, tudi Italijo. Absolutna premoč Amerike naj bi Irak uničila v nekaj urah, v nekaj dneh. Bombe in rakete naj bi uničile vojaške cilje, žrtve med civilnim prebivalstvom naj bi bile minimalne: kirurški poseg. Zato so pripravili vse potrebno, da bo svet lahko gledal vojno v neposrednem prenosu. Da bo vsem na lastne oči razvidno, kako Združeni narodi kaznujejo tiste, ki se ne uklonejo njihovi volji. Ali vsaj enega od teh.

Toda že po nekaj dneh je bilo jasno, da to ne bo Blitzkrieg. Bombardiranje v Iraku se nadaljuje neprestano. V enem dnevu so bile odvržene bombe s skupno uničevalno silo, večjo kot jo je imela atomska bomba v Hirošimi. Kirurški poseg stane v tej prvi fazi, ko v njem sodeluje letalstvo, 500 milijard dnevno. Ko se bodo premaknile ostale enote, bo vsota dvakrat višja. UNESCO pa podpira prispevke za begunce.

Mi gledamo posnetke iz "Bagda-da, ki je kot božično drevo". Super-moderna letala zbuja našo občudovanje. V kateremkoli trenutku lahko prižgemo televizijo in vidimo in slišimo, kaj se dogaja v tistem momentu. In vendar v tednu dni nismo videli ene same žrtve, niti ene kapljice krvi. Vsemogočne ameriške in britanske televizijske mreže in sateliti ne dosežejo uničenja, ki ga povzročajo tone bomb. Pentagon je sporočil, da novinarji ne bodo smeli prisostvovati vračanju trupel v domovino. Torej ta vojna ne sme imeti značilnosti vojne — saj je kirurška operacija vendar, pa brez krvi.

Seveda, treba je ohraniti pravo razpoloženje med vojaki in predvsem v mednarodnem javnem mnenju. Tisk je iz sredstva za informiranje postal sredstvo za propagando.

V Iranu begunci govorijo o 5 tisoč mrtvih v petih dneh. Mi smo slišali le za 20 mrtvih v Baltskih državah. Nočem reči, da tisti niso mrtvi, nasprotno. Iskreno smo upali, da tega ne bomo morali več videti. Toda ta vojna, ki ni vojna, bi morala vse prisiliti k razmišljanju.

Vse, ki so vanjo vstopili prepričani, da bo Husein dobil pravično kazen in da drugi ne bodo prizadeti. Nas najbolj zanima, da bi to bila Italija. Upali smo, da se bo to zgodilo, ko smo slišali papežev besede. Pa se ni. Vikar je hitro obrazložil, da je papežev nasprotovanje vojni le moralnega značaja in da je povsem tuje političnim izbiram. Torej ne vsebuje nobene kritike vladi.

Kako malo pomenijo besede. Naj jih izreče papež ali naj so zapisane v ustavi. Italija obsoja vojno kot način reševanja mednarodnih sporov? Kje je problem? Zalivski spopad imenujemo "policijski poseg" in stvar je rešena.

TČ

*Berite
in
širite
DELO*

VOJNA V ZALIVU

Levica je prepozno reagirala na naraščajočo nevarnost

Bush, Hussein, nekateri odmevi vojne zvenijo tuji, oddaljeni, zaradi tega preseneča bližina konflikta v Perzijskem zalivu. Stereotip časovno in geografsko oddaljene vojne se sooča s konfliktom v Sredozemlju, v katerega je naša država vpletena. Prva žrtev je bilo prepričanje, da na koncu 20. stoletja ni več prostora za oborožen spopad takih razsežnosti. Mirovne sile je odvijanje dogodkov v Zalivu presenetilo in prehitelo.

Levica je prepozno reagirala na naraščajočo nevarnost. Ko so se čete Združenih držav že pripravljale na napad, so komunisti še diskutirali o glasovanju parlamentarnih skupin glede vstopa italijanskih v mednarodno blokado.

Parlament odobri vstop v vojno (uradno mednarodna policijska akcija), vojna stoji v živo, komunisti naprej razpravljajo o glasovanju v parlamentu, od katerega nas ločuje že nekaj mesecev. Pri nas in mogoče mimo nas se je razvilo mirovno gibanje, ki ob zahtevi takojšnjega zaključka vojskovanj združuje najrazličnejše nazore in mnenja, ne moremo pa mimo dejstva, da smo komunisti razmeroma pozno vstopili v to gibanje in s tem odmerili prostor skupinam, za katere ne bi smelo biti mesta v mirovnem gibanju. V samem nepomembnem

Trstu deluje, s pretvezo nasprotovanja vojni, skupina, ki neprikrito podpira Husseinov podvig nad "kapitalističnim" Kuvaitom.

Obenem se s pretvezo vojne stopnjuje sovraštvo do Izraela in židovskih skupnosti po svetu. Varnostne sile branijo tržaško sinagogo pred možnimi napadalci, ki niso samo Saddamovi teroristi. Zalivska kriza je pomešala pojme o zapletenem in delikatnem ravnesju med državami v srednjem vzhodu. Enostavno in zelo nevarno bi bilo nasesti na poskus cepljenja palestinskega vprašanja na Husseinovo zasedbo Kuvaita. Napaka bi bila za same Palestine priznati Iraško rešitev arabskega vprašanja. Skok iz podpiranja pravičnih zahtev Palestincev v izraelskem teritoriju na protižidovska gesla in dejanja se je izkazal lahek. Neofašisti so celo podprli boj palestinskega ljudstva s primarnim ciljem uničenja judovske države in njenih prebivalcev.

Preprečiti moramo, da se upor te ne potrebnih, neumni vojni spremeni v priznanje iraške okupacije Kuvajta ali celo v maščevanje nad nasprotniki Iraka in med temi v prvi vrsti nad Izraelom.

Prisotnost in učinkovitost prerogjenega mirovnega gibanja lahko zaščititi samo krepak kulturni in

politični poseg komunistov Italije.

Show vojnih grozot je stopil v živo, prvič v zgodovini z neposrednim televizijskim prevodom. Mediji nas nasipajo z bilteni o trendu mednarodnega tržišča v okviru nihanja cene nafte in vzpona delnic mehanskih industrij,

ki proizvajajo orožje. Obveščajo nas o kvaliteti zavezniških raket in obsežnostjo iraške vojske, številu letal, uspehu vsake ekspedicije in vsaki najmanjši podrobnosti. Poleg primerov profesionalnega poročanja srečujemo, predvsem na italijanski televiziji

svojevrstno propagandno godljo sestavljeno iz trionfalističnih slavospevov udarne sile zavezniških čet, neprikritega opravičevanja uporabne sile, če ne celo poveljevanja vojne. Sodeč po poročanju domačih tigijev je Irak prideloval rakete kar na domačem vrtu, da je lahko krenil v protinapad. Neuglašeni pevski zbor informacije vzbuja paniko pred hudobijo črnega moža, ki privede do nedolžnega strahu pred razširitvijo vojne na državni teritorij (napad na trgovine jestvin) tudi željo po hitrem koncu konflikta, ki pa spominja na hitri konec druge svetovne vojne na japonski fronti.

Zraven tega prisostvujemo terorizaciji "pravične vojne", ki postavlja v dvom temelje pacifistične misli.

Italija je dejansko v vojni, v Perzijskem zalivu služi vojaščino več sodržavljanov, kot so se stvari zasule je verjetno, da bo še marsikdo odplul. S težavo si predstavljam vzdušje med italijanskimi četami, ko na tuji zemlji branijo tuje koristi, v vojni ki so jo tuji dostojanstveniki želeli in začeli. Tveganje življenja ni pač hec. Vsakemu posebej bi rad voščil srečen povratek in čim milejši zaključek zalivske aventuro.

TOMAŽ BAN

Slovenski in italijanski dijaki skupno manifestirali za mir

■ Tudi slovenski in italijanski dijaki so pred dnevi manifestirali za mir

GLEDE VLADNEGA OSNUTKA O ZAŠČITI SLOVENCEV

Ostra kritika KPI glede zadržanja predsednika Pokrajine

Pokrajinska svetovalca KPI Nives Košuta in Ezio Martone sta v neki izjavi ostro kritizirala zadržanje predsednika tržaške pokrajine Crozzolija, ki se na izrecno povabilo senatne komisije za ustavne zadeve že drugič ni udeležil v Rimu zasliševanj glede vladnega osnutka o zaščiti Slovencev ministra Maccanica. Pokrajinska uprava je izkazala popolnoma nesposobnost, da bi zavzela neko jasno stališče o tem pomembnem vprašanju. O tem priča še zlasti dokument, ki ga je Crozzoli poslal v Rim in v katerem je povzel posamezna stališča strank, tako večine kot opozicije, površno in povprečno - lahko govorimo celo o lažnih trditvah kjer se npr. izjavlja, da je ocena KPI o Maccanicovem zakonu "na splošno pozitivna" - saj do neke stvarne in poglobljene razprave ni v pokrajinskem svetu okrog Maccanicovega osnutka nikoli prišlo, čeprav so to zahtevale naša in druge skupine. Tako obnašanje je še toliko bolj obsodbe vredno, kajti svetovalska

skupina KPI je pismeno opozorila predsednika in upravo Pokrajine o potrebi, da bi senatno komisijo, ki obravnava osnutek o zaščiti slovenske manjšine, seznanili ne le s stališči strank, temveč tudi z gradivom in izkušnjami, ki jih je tržaška pokrajina na to tematiko zbrala v zadnjih 15 letih (npr. sklep pokrajinskega sveta, da bi se slovenski svetovalci lahko izražali v slovenskem jeziku; priziv Pokrajine na državni svet iz leta 1982; gradivo o srečanju, ki ga je imel pokrajinski svet pred leti s komisijo, ki ji je predsedoval sen. Garibaldi, ipd.). O tem seveda v uradnem dokumentu, ki je romal v Rim ni bilo niti besede. Ob koncu svetovalca obžalujeta dejstvo, da je predsednik Crozzoli poslal v Rim pismeni povzeteke strankarskih stališč v tem delikatnem vprašanju, ne da bi predhodno o vsebini seznanil načelnike skupin, niti ne ostalih svetovalcev.

NIVES KOŠUTA

Nadaljuje se pestra sezona Slovenskega stalnega gledališča

OBČINSKA UPRAVA NAMERAVA UREDITI SEDEŽ V GABROVCU

V Zgoniku imajo civilno zaščito

■ Tudi v zgoniški občini so ustanovili službo za civilno zaščito. Vseh 55 članov skupine prostovoljnih gasilcev se je spontano že prijavilo k tej pobudi. Vsi bodo prejeli primerno opremo, ki jo bodo hranili na sedežu, ki ga namerava občinska uprava v kratkem urediti v Gabrovcu.

darovi in prispevki

Ob poravnani naročnine so v sklad DELA prispevali tovariši:

JOSIP ŠTOKA — Kontovel 287 8.000 lir, IVANKA KRIŠČAK — Kontovel 458 10.000 lir, ALFRED ŠVAGELJ — S.Pasquale 99 18.000 lir, LEOPOLD — Devin 3.000 lir, VENCESLAV SMOTLAK — Mačkolje 125 3.000 lir, RUDI KOVACIČ — Ul. Panzera 38/2 3.000 lir, BOGO ROJC — Nabrežina 3.000 lir, ANGELO BANDELJ — Križ 446 8.000 lir, ALOJZ MARKOVIČ — Sosljan 8.000 lir, JOSIP LEGIŠA — Štivan 9 3.000 lir, BASILIA PURGER — Mačkolje 8.000 lir, EMA TUL — Mačkolje 8.000 lir, REMIGIO TULL — Milje 8.000 lir.

V spomin na Katro Čebulec in na brata Mirka in Viktorja daruje GIZELA ČUK 20.000 lir za sklad DELA.

V spomin na hčerko Nevo in Carlota Puntar daruje MATILDA iz Proseka 20.000 lir za sklad DELA.

Ob 17. obletnici smrti našega nepozabljenega moža in očeta Josipa Kralja, darujejo žena VERA, hči ERVINA in sin JORDAN z družinoma 20.000 lir za sklad DELA.

Ob 1. obletnici smrti matere prispeva ALBIN ŠKERK 50.000 lir za sklad DELA.

Kraškega pusta na Opčinah letos ne bodo priredili

■ Prireditelji kraškega pusta so zaradi vojne v Perzijskem zalivu odpovedali letošnjo pustno povorko. Ta odpoved je prva v dolgi zgodovini kraškega pusta. Dogodek je še posebej boleč, ker bi letošnja prireditev slavila 25. jubilej. Pridreditelji so do zadnjega upali, da bodo izvedli sprevod, predstavniki varnostnih organov pa niso mogli zagotoviti primerne števila agentov, ki bi skrbeli za varnost gledalcev in nastopajočih skupin.

V Che Guevara razprava o Gladiu

■ V krožku Che Guevara je bil pred dnevi zanimiv večer z naslovom "Skrivnosti republike". O tem so razpravljali sen. Sergio Flamigni, prof. Giuseppe De Luti in goriški sen. Nereo Battello. Razpravo je vodila predsednica krožka Margherita Hack. Med razpravo je bilo poudarjeno, da vlada ni povedala javnosti vse resnice o obsegu in dejanskih ciljih tajne organizacije Gladio, ki je posebno v naših obmejnih krajih imela močan vpliv za razvoj slovenske narodnostne skupnosti.

Zapustila nas je tovarišica Efa

17. januarja smo v Zgoniku pokopali tovarišico Efo, ki je pri 86. letu starosti umrla v Zeknjah pod Volnikom, kjer je živela več kot 30 let v samoti in v družbi domačih živali. Efe se spominjamo spoštljivi do njene nenavadne izbire, a predvsem zato, ker je bila vse življenje zavezen antifašist in član naše stranke. Že od dvajsetih let dalje je v rodno koprsko Istrsko raznašala iz Trsta propagandni material in ostala je aktivna vse dokler se po vojni ni umaknila v samoto. Zaradi protifašistične dejavnosti v zvezi z O.F. je bila med vojno tudi aretirana in zaprta v koronejske zapore, od koder se je rešila pred nemškimi taboriščem, ker so jo zaradi bolezni premestili v bolnišnico. Efa nam bo ostala v spominu predvsem zaradi izjemne življenjske izbire, ki je bila toliko bolj spoštovanja vredna, ker je bila sad velike korajže in odločnosti, ki ni dopuščala kompromisov.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Federico Garcia Lorca

Kaj pravijo rože

Režija
Meta Hočevarv soboto, 26. t.m. ob 20.30
ABONMA RED Fv nedeljo, 27. t.m. ob 16.00
ABONMA RED Gv torek, 29. t.m. ob 20.30
ABONMA RED E

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Gostuje
MESTNO GLEDALIŠČE
LJUBLJANSKO

Stanko Vuk

Tako srečen bi bil, če bi ti razumela te moje besede

Režija
Jože BabičIzvajata
Tone Kuntnerv torek, 29. t.m. ob 20.30 v Kulturnem domu v GORICI;
v sredo, 30. t.m. ob 20.30 v Kulturnem domu v TRSTU;
v četrtek, 31. t.m. ob 20.30 v Kulturnem domu v TRSTU;

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

David Pownall

Mojstrska lekcija

Režija
Mario Uršič

v četrtek, 31. t.m. ob 20.30 v Prostvetnem domu na OPČINAH.